

Art. 5. Jeśli czynu przewidzianego w art. 2. dopuszczono się w sposób wskazujący na wyjątkowe okrucieństwo sprawcy, winny ulegnie karze więzienia do jednego roku aresztu. Na obszarze mocy obowiązującej ustawy karnej z 1852 roku zamiast więzienia stosuje się ścisły areszt.

Art. 6. W wypadku popełnienia wyżej wymienionych przestępstw przez nieletnich do lat 14, rodzice lub opiekunowie winni niedozoru ulegną karze grzywny do 50 zł.

Art. 7. Winny dokonywania doświadczeń naukowych w sposób naruszający postanowienia art. 3. lub przepisy wydane na jego podstawie, ulegnie karze grzywny do 1.000 zł.

Art. 8. Do orzekania o przestępstwach przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu powołane są sądy powiatowe (pokoju).

Art. 9. Jeśli skutkiem znęcania się zwierzę znajduje się w takim stanie, że ze względów humanitarnych powinno być zabite, albo jeśli wymaga leczenia, powiatowa władza administracji, po zbadaniu zwierzęcia przez lekarza weterynarii, może zarządzić jego zabicie

lub leczenie na koszt winnego, przyczem może powierzyć takie zwierzę na czas leczenia innej osobie, którą uzna za odpowiednią. Odwołanie się nie wstrzymuje wykonania zarządzenia.

Art. 10. Minister Spraw Wewnętrznych może upoważnić poszczególne stowarzyszenia, mające na celu ochronę zwierząt, do współdziałania z organami państwowymi w ujawnianiu przestępstw, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

Art. 11. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa i Spraw Wojskowych, a w zakresie postanowień karnych — Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie 30 dnia po dniu ogłoszenia.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą art. 287 Kod. Kar. z 1903 roku i § 380 p. 13 Kod Kar. z 1871 r. oraz wszystkie inne dotychczasowe przepisy w sprawach uregulowanych tem rozporządzeniem.

Prezydent Rzeczypospolitej: Ignacy Mościcki.

Rozporządzenie Starostwa Grodzkiego

Odpis listu skierowanego do Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami

Na prośbę L. 873/28 zawiadamiam P.T., że wydałem polecenie organom P. P. by w czasie służby swej zwracały baczną uwagę na hamowanie wozów ciężarowych jadących z góry i o wszelkich przekroczeniach w tym kierunku mi donosiły. Nadto celem ukrócenia swawoli woźniców, dopuszczających się dręczenia zwierząt wydałem organom P. P. zarządzenie o następującej treści:

W związku ze znacznymi opadami atmosferycznymi powstały na mieście duże trudności w komunikacji. Ucierpiały na tem najwięcej konie, które

ciągnąc przeładowane wozy, nie mogą najczęściej przebyć zapór śnieżnych.

Zwracam na to uwagę podwładnej mi policji i kategorycznie wzywam do energicznego przeciwdziałania dręczeniu zwierząt ze strony woźniców i właścicieli wozów. Stan jezdni w obecnym czasie nie może być żadną miarą wytłumaczeniem dla nieludzkiego postępowania woźniców, którzy np. nie pomyśleli zupełnie o zaopatrzeniu się w sanie. Powołując się na rozkaz Komendanta Wojewódzkiego z dnia 12/XI 1928 za Nr. 156 p. VI. oraz na postanowienia

rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22/III. 1928, polecam winnych dręczenia zwierząt pociągnąć do odpowiedzialności karno-administracyjnej, jest przytem obowiązkiem każdego policjanta, zarówno w służbie będącego jak i poza służbą natychmiast zareagować wobec objawów nieludzkiego postępowania woźniców. Pouczam nadto, że niezależnie od spisania doniesienia należy bezzwłocznie

udaremnić dalsze dręczenie zwierzęcia i w tym celu zmuszać woźniców do zdjęcia ładunku z wozu chociażby wprost na ulicę.

Członkom Twa Opieki nad Zwierzętami okazywać całkowitą pomoc przy zwalczaniu przez nich przestępstw na tle dręczenia zwierząt.

Alfons Klotz

Starosta Grodzki

Praaktyczne porady

Pomieszczenie konia winno być przewiewne, jednak wolne od przeciągów i widne! Stanowisko odpowiednio obszerne (ok. 7 m²), by koń swobodnie mógł się położyć i rozciągnąć. Koń najlepiej wypoczywa, gdy stoi luźno w przegrodzie. Żłób i kosz na siano winny być umieszczone nie wyżej stawu barkowego konia. Najodpowiedniejszym materiałem do wyłożenia stanowiska jest tłusta glina.

Wskazówki wychowu psów. Pierwszym warunkiem zdrowia psa to swobodny ruch na świeżem powietrzu parę godzin dziennie, bez smyczy. Następnie dbanie o czystość skóry, a więc szczotkowanie i czesanie grzebieniem przynajmniej raz w tydzień. Kąpiel jest nieodzowna w lecie w rzece lub stawie, zimą w ogrzanej pomieszczeniu w ciepłej wodzie z dodatkiem mydła i małej ilości sody, lizolu, lub kilku kropel kreoliny. Po kąpeli nie wypuszczać psa na powietrze ale wyszczotkować i nakryć ciepłą derką. Pożywienie psa nie powinno składać się z samego mięsa ale w połączeniu z roślinnymi potrawami. Tłuszcze przy żywieniu psów są konieczne potrzebne, tłuszcz wołowy, cielęcy i barani jest zdrowszy od wieprzowego. Tran zaś jako bogaty w witaminy ma szerokie zastosowanie przy wychowie szczeniąt. Ogólnie wskazane są kasze, mąka owsiana, kukurydziana, jęczmienna gotowane na ochłapach mięsnych. Najmniej pożywne są jarzyny i okopowe, np. ziemniaki. Marchew działa djetetycznie, dodatek buraków, brukwi pożądanym. Odpadki ze stołu nie powinny zawierać ostrych przypraw, nadmierna ilość soli kuchennej szkodliwa, natomiast dodatek do karmy soli fosforowo wapiennych w ilości pół łyżeczki od herbaty dziennie wskazany.

Najodpowiedniejszym pościeleniem dla psa pokojowego jest płótno, naciągnięte luźno na ramie drewnianej, które pozwala na przewiew i utrzymanie legowiska w czystości. Wymiar zależy od wielkości psa. Co do kagańców, przypominamy, że zwykle są wadliwe. Psia natura zmusza zwierzę do szerokiego oddechu przez wywieszanie języka i otwieranie paszczy. Ciasny niewygodny kaganiec uniemożliwia psu tę naturalną potrzebę i szczególnie w czasie upałów jest nie tylko prawdziwą torturą, ale może spowodować zachorzenia, a nawet śmierć.

Racjonalne żywienie kanarka. Rzepak w osobnym naczynku (dowoli) w drugim naczynku 5 części kanaru, 1/5 owsika, 1/5 murzynka, szczyptę sałaty (nasienia), 6—8 ziarenek siemienia (zgniecionego w palcach, razem łyżeczkę niepełną, a gdyby zjadł wszystko, to wieczorem kilka ziarenek). Dwa razy w tygodniu 1/2 łyżeczki biszkoptu zamoczanego w mleku lub w wodzie, wyciśniętego, posiekanego i posypanego małą szczyptą maku niebieskiego. Dwa razy w tygodniu kawałek słodkiego jabłka lub gruszki.

Raz lub dwa razy w tygodniu troszkę sałaty świeżej, ale nie mokrej (można zasiać w wazoniku sałatę, szpinak lub rzepek) często i dużo sałaty nie można dawać, bo spowoduje solucję.

Wodę podawać dwa razy dziennie nie bardzo zimną.

W klatce na dole kładzie się papier, a na to daje się biały piasek. Drażki muszą być raz na tydzień wyparzone, a klatka dokładnie oczyszczona. Raz na miesiąc parzy się całą klatkę. Klatka nie może być lakierowana.

Ptaszek musi mieć wodę w baseniku, którą jednak po kąpeli należy zmienić. Nigdy nie kupować mieszanki gotowej, lecz każdy gatunek ziarna osobno.